

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY DZIENNIK DEMOKRATYCZNY

Sensacyjne propozycje pokojowe Hitlera

Tekst memorandum niemieckiego

BERLIN. (Pat). Memorandum, złożone przez rząd Rzeszy rządowi Anglii, Francji, Włoch, Polski, Belgii i Czechosłowacji, odczytane przez kanclerza Hitlera w Reichstagu, brzmi w obszernym streszczeniu, jak następuje:

Natychmiast po podaniu do wiadomości paktu, podpisanego dnia 2 maja 1935 r. pomiędzy Francją i ZSSR., rząd niemiecki zwrócił uwagę pozostałym mocarstwom, sygnatarzom locarneskiego paktu reńskiego na to, że **ZOBOWIĄZANIA, KTÓRE FRANCJA W TYM NOWYM PAKCIE ZACIĄGNĘŁA NIE SĄ DO POGODZENIA Z JEJ ZOBOWIĄZANAMI Z PAKTU REŃSKIEGO.**

Rząd niemiecki uzasadnił wówczas wyzerpująco swój punkt widzenia zarówno pod względem prawnym jak i politycznym. A mianowicie pod względem prawnym w niemieckim memorandum z dnia 25 maja 1935 r., pod względem politycznym w wielokrotnych rozmowach dyplomatycznych, przeprowadzonych w związku z tem memorandum. Zainteresowanym rządowi jest również wiadome, że ani ich pisemne odpowiedzi na niemieckie memorandum, ani argumenty, które wysunęły na drodze dyplomatycznej albo w publicznych oświadczeniach nie mogły zachwiać stanowiska rządu niemieckiego.

W rzeczywistości cała dyskusja, prowadzona od maja 1935 r. nad temi zagadnieniami, zarówno dyplomatycznie, jak i publicznie, mogła jedynie potwierdzić we wszystkich punktach zapatrywanie rządu niemieckiego, któremu on od początku dał wyraz.

1. Jest niezaprzeczalnym, że **UKŁAD FRANCUSKO - SOWIECKI ZWRACA SIĘ WYŁĄCZNIE PRZECIWI NIEMCOM.**

2. Jest niezaprzeczalnym, że Francja przyjmuje w nim na wypadek konfliktu między Niemcami i Związkiem Sowieckim zobowiązania, które przekraczają daleko zadania jej, wypływające z paktu Ligi Narodów i które **ZMUSZAJĄ JĄ NAWET WTEDY DO WOJSKOWEJ AKCJI PRZECIWIWI NIEMCOM**, gdy nie może się ona powołać ani na zalecenia ani na wogóle na jakąś istniejącą decyzję rady Ligi Narodów.

3. Jest więc niezaprzeczalnym, że Francja w takim wypadku rości sobie prawo decydowania według własnego uznania, kto jest napastnikiem.

4. Jest w ten sposób pewnym, że Francja zaciągnęła wobec Związku Sowieckiego zobowiązania, które w praktyce zmierzają do tego, aby w odpowiednim wypadku postąpić tak, jak gdyby ani pakt Ligi Narodów, ani układ reński, który się na ten pakt powołuje, nie były w mocy.

Ostatnie obrady i uchwały parlamentu francuskiego dowiodły, że Francja po mimo przedstawień ze strony niemieckiej jest zdecydowana wprowadzić ostatecznie pakt z unją sowiecką w życie, a nawet jedna rozmowa dyplomatyczna wykazała, że Francja uważa się już dziś związaną podpisem złożonym dnia 2 maja 1935 r. na tym pakcie. Wobec także go rozwoju polityki europejskiej.

RZĄD RZESZY NIEMIECKIEJ NIE MOŻE POZOSTAĆ BEZCZYNNYM.

o ile nie chce powierzonych mu i leżących w jego obowiązkach interesów na rodni niemieckiego pozostawić bez obrony i porzucić.

Rząd niemiecki podkreślał stale podczas rokowań w ciągu lat ostatnich, że zamierza tak długo dotrzymywać i wypełniać wszystkie zobowiązania, wypływające z paktu reńskiego, jak długo inni kontrahenci tego układu będą także ze swej strony gotowi dotrzymywać tego paktu. To samo przez się zrozumiałe założenie może obecnie być uważane za niedotrzymane przez Francję.

Na przyjazne propozycje i pokojowe zapewnienia, które Niemcy ustawicznie jej robiły, Francja odpowiedziała łamiąc pakt reński zawarciem wojskowego przymierza ze Związkiem Sowieckim, zwróconego wyłącznie przeciwko Niemcom. W ten sposób jednak **STRACIŁ REŃSKI PAKT LOCARNESKI SWOJĄ SIŁĘ WEWNĘTRZNY** i w praktyce przestał istnieć. Niemcy uważają się zatem także ze swej strony za niezwiązanych więcej tym wygasłym paktem.

Rząd niemiecki jest obecnie zmuszony dostosować się do nowego położenia, stworzonego przez ten związek, położenia zastrzonego przez to, że układ francusko - sowiecki znalazł swoje uzupełnienie w przymierzu, zawartem równole-

gle między Czechosłowacją a Związkiem Sowieckim.

W interesie zatem elementarnej prawdy i ochrony swych możliwości obronnych,

PRZYWRÓCIŁ RZĄD RZESZY NIEMIECKIEJ Z DNIEM DZISIEJSZYM PEŁNĄ I NIEOGRANICZONĄ SUWERENNOŚĆ RZESZY W ZDEMILITARYZOWANEJ ZONIE KRAJU REŃSKIEGO.

Aby uniknąć jednak wszelkiego fałszywego zrozumienia jego intencji i postawić poza wszelką wątpliwością defensywny charakter tego zarządzenia, zarówno jak i dać wyraz swemu wiecznemu i jednemu pragnieniu rzeczywistego uspokojenia Europy między równouprawnieniami i jednakowo szanowanymi państwami,

WYRAŻA RZĄD RZESZY NIEMIECKIEJ SWĄ GOTOWOŚĆ ZAWRZEĆ NA PODSTAWIE PONIŻEJ WYSZCZEGÓLONYCH PROPOZYCJI NOWE UKŁADY

dla stworzenia systemu zabezpieczającego pokój europejski.

1. Rząd Rzeszy niemieckiej oświadcza swoją **GOTOWOŚĆ NAWIĄZANIA NATYCHMIAST ROKOWANIA Z FRANCJĄ I BELGJĄ** w celu stworzenia obustronnej zdemilitaryzowanej strefy i zgodzić się zgóry na tego rodzaju propo-

zycje w każdych granicach i w każdym zakresie, pod warunkiem całkowitej równości.

2. Rząd Rzeszy niemieckiej proponuje celem zabezpieczenia całości i nieustraszenia granic na zachodzie **ZAWARCIE MIĘDZY NIEMCAMI, FRANCJĄ I BELGJĄ UKŁADU O NIEAGRESJI**, którego trwanie gotów jest ustalić na lat dwadzieścia pięć.

3. Rząd Rzeszy niemieckiej pragnie **ZAPROSIC ANGLIĘ I WŁOCHY DO PODPISANIA TEGO PAKTU** w charakterze mocarstw gwarantujących.

4. Rząd Rzeszy niemieckiej zgadza się na **WŁĄCZENIE DO TEGO SYSTEMU UKŁADÓW HOLLANDJI** w razie, gdyby królewski rząd holenderski sobie tego życzył, a inni kontrahenci uważali to za celowe.

5. Rząd Rzeszy niemieckiej gotów jest dla dalszego wzmocnienia tych układów bezpieczeństwa **ZAWRZEĆ Z MOCARSTWAMI ZACHODNIEMI UKŁAD LOTNICZY**, któryby był w stanie zapobiec automatycznie i skutecznie niebezpieczeństwom nagłych ataków lotniczych.

6. Rząd Rzeszy niemieckiej **POWTARZA SWOJĄ PROPOZYCJĘ ZAWARCIA UKŁADU O NIEAGRESJI**, podobnie jak z Polską, z państwami graniczącymi z Niemcami na wschodzie. Wobec tego, że rząd litewski przeprowadził w ostatnich miesiącach pewną korekturę swego stanowiska w stosunku do terytorjum kłajpedzkiego, **RZĄD RZESZY NIEMIECKIEJ COFA ZASTRZEŻENIA WYJĄTKOWE W STOSUNKU DO LITWY**, które musiał swego czasu uczynić i oświadcza swoją **GOTOWOŚĆ DO PODPISANIA TAKIEGO UKŁADU O NIEAGRESJI RÓWNIEŻ Z LITWĄ** pod warunkiem skutecznej rozbudowy gwarantowanej autonomii obszaru kłajpedzkiego.

7. Po osiągnięciu obecnie ostatecznego równouprawnienia Niemiec i po przywróceniu pełnej suwerenności nad całym obszarem Rzeszy niemieckiej, rząd Rzeszy niemieckiej uważa, że **GŁÓWNA PRZYCZYNA WYSTĄPIENIA SWEGO CZASU Z LIGI NARODÓW JUŻ NIE ISTNIEJE.**

JEST ON ZATEM GOTÓW WSTĄPIĆ ZNOWU DO LIGI NARODÓW.

Wyraża on przytem nadzieję, że w ciągu odpowiedniego czasu zostanie wyjaśniona w drodze przyjaznych pertraktacji sprawa równouprawnienia kolonialnego, jak również sprawa odłączenia statutu Ligi Narodów od jego podstawy wersalskiej.

Po odczytaniu memorandum kanclerz oświadczył m. in.:

„Nie stawiamy w Europie żadnych żądań terytorjalnych. Wiemy przedewszystkiem, że wszystkie naprężenia, wynikające bądź z fałszywych postawień terytorjalnych bądź też z niezgodności interesujących między sobą liczącymi ludności a przestrzenią przez nie zamieszkiwaną, nie mogą być w Europie rozwiązane przez wojnę. Ufamy jednak, że rozsadek ludzki przyczyni się do załagodzenia bolesnej strony tych stosunków i do usunięcia naprężenia w drodze powolnego, ewolucyjnego rozwoju w pokojowej współpracy”.

Reichstag rozwiązany

Nowe wybory 29 marca

BERLIN. (Pat). W przemówieniu, wygłoszonym w sobotę, kanclerz Hitler ogłosił, że Reichstag zostaje rozwiązany i że nowe wybory odbędą się dnia 29 marca.

Nadzwyczajne posiedzenie

Rady Ligi Narodów 15 b. m.

Niemcy zaproszone

LONDYN. (Pat). W godzinach wieczornych nadeszła do Londynu wiadomość, że posiedzenie Rady Ligi Narodów wyznaczone zostało na piątek 15

marca oraz że Niemcy zaproszone zostały do wzięcia udziału w tem nadzwyczajnym posiedzeniu Rady na podstawie art. 17 paktu.

Rząd francuski nie ustąpi przed groźbami

Przemówienie premiera Sarraut'a

Wczoraj premier Sarraut wygłosił przez radio dłuższe przemówienie, które ze względu na późne dostarczenie tekstu przez PAT. podamy w jutrzejszym numerze.

Premier Sarraut przedstawił historję stosunków francusko - niemieckich po wojnie, wskazując na dobrą wolę Francji, która stale dążyła do porozumienia z Niemcami. Nawiązując do ostatniego kroku Niemiec Sarraut oświadczył, że nie będzie możności utrzymywania sto-

sunków międzynarodowych, jeżeli takie metody będą stosowane. Rząd francuski jest zdecydowany. „Po dokładnym zbadaniu sytuacji, mówił Sarraut—oświadczyam w imieniu rządu Francji, iż zamierzamy utrzymać podstawowe gwarancje bezpieczeństwa Francji i Belgji, które były kontrasygnowane przez rządy Wielkiej Brytanji i Włoch w układzie locarneskim. Nie jesteśmy skłonni pozostawiać Strasburga pod obrządem armii niemieckich”.

